No. 1096.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 25 NOVEMBER.

AMSTERDAM, 23 November.

Gisteren hebben wij de voornaamste algemeene bemerkingen van het *verslag over de begrooting voor het dienstjaar* 1851 medegedeeld. Wij gaan nu over tot de vermelding van eenige gewigtige bedenkingen, gemaakt bij verschillende hoofdstukken.

Bij hoofdstuk III, het departement van buitenlandsche zaken, wordt met genoegen aangestipt, dat aanzienlijke bezuinigingen zijn ingevoerd; dan men acht het mogelijk het cijfer der bezuinigingen nog hooger te doen stijgen. Men wilde namelijk onze buitenlandsche zendingen hebben gebragt op denzelfden min kostbaren voet, als die van België. Wij gelooven, dat het traktement van verscheidene onzer diplomaten voor vermindering vatbaar is; maar betwijfelen het of het wel raadzaam is onze berekening te maken naar die van België, waar men de diplomatieke betrekkingen over het algemeen te laag heeft bezoldigd. Als het inkomen der meeste Belgische diplomaten niet wordt verhoogd, en daartoe zal men met er tijd moeten komen, dan sluit men den toegang tot de meeste gezantschappen voor een ieder, die niet als particulier eenig vermogen bezit, ten einde hij uit eigen fondsen kunne aanvullen wat aan de staatsbezoldiging ontbreekt. Overigens komt het ons voor, dat, als men al het traktement onzer diplomaten moet inkrimpen naar dat der Belgische, zulks niet plotseling kan geschieden, zonder het gevaar van onze diplomatie eenigermate te ontbinden.

Misschien zullen er zijn, en het schijnt zelfs dat dezulken in de Kamer worden aangetroffen, die het niet alleen wenschelijk, maar noodzakelijk achten, dat het personeel onzer gezantschappen eenige vernieuwing onderga. Indedaad het blijkt maar al te zeer, dat sommige onzer buitenlandsche agenten het gewigt van hunne zending niet begrijpen.

De Kamer heeft de regering er opmerkzaam op gemaakt, dat naar hare meening, die ook de onze is, gelijk wij zulks onlangs hebben betoogd, het hoofddoel van onze diplomatie moet zijn de bevordering van onze handelsbelangen. Welke politieke rol willen wij door onze diplomaten in de wereld spelen? Hebben wij niet veeleer alle belang er bij om ons vreemd te houden aan de twisten der groote Mogendheden, en ons door eene neutrale houding de voorregten van den vrede te verzekeren? Het zwaard, dat wij in de schaal van Europa hebben te werpen is niet wigtig genoeg, dat het ons in eer en aanwinst van terrein kan vergoeden, wat wij bij oorlog te vreezen en te verliezen hebben. Onze diplomatie, als zij dus voor Nederland iets wil doen, heeft den handel te bevorderen. De tegenwoordige minister van buitenlandsche zaken kan niet de schuld dragen van de schadelijke rigting, die ons departement van buitenlandsche zaken sinds jaren genomen heeft. De verwaarlozing van onzen handel is zoo ingeworteld, dat het hem en zijne opvolgers moeite zal kosten, om onze agenten van die feil te zuiveren en hun eene nieuwe rigting te geven. Wij achten het nuttig, dat de Kamer den minister daarop opmerkzaam maakt. Zulks zal de instructiën, die de minister aan zijne agenten geeft, niet weinig kracht bijzetten, en hem zelven aansporen, om diegenen zijner zendelingen, die, uit onwil of uit onkunde, de belangen van den handel niet met ijver behartigen, uit hunne bedieningen te ontslaan.

Tot bijzonderheden overgaande heeft de Kamer er op aangedrongen te vernemen, welken invloed het door Nederland aangenomen vrijgevig stelsel omtrent de scheepvaartwetten op andere staten heeft uitgeoefend.

Of men van onze zijde vreemde regeringen tot navolging heeft aangemoedigd; en met welken uitslag?

Of het reciprociteits stelsel ten onzen opzigte toegepast wordt in die landen, waar wij er wegens de wetten regt op hebben?

Of het tot stand brengen onzer nieuwe scheepvaartwetgeving eenige bepaalde schikking of overeenkomst met Groot-Brittannie heeft ten gevolge gehad?

Wat onze regering gedaan heeft, of althans plan heeft te doen ten behoeve van onzen handel in China, Cochin-China, Siam en Corea?

Welke de stand is der onderhandelingen met Engeland betrekkelijk de Britsche vestiging op het eiland Laboan, en welke houding de regering heeft aangenomen, nadat Groot-Brittannie en de Vereenigde Staten traktaten met den Sultan van Borneo hebben gesloten?

Ten slotte kunnen wij niet anders dan ons vereenigen met den wensch der Kamer dat ons gezantschap te Hannover worde hersteld; opdat het van dáár kunne waken over de belangen van onzen handel in de Hanzeesteden.

Het Manifest van den Kardinaal Wiseman is gesplitst in zes afdeelingen, voorafgegaan van eene *inleiding* en van een *beroep*. De zes afdeelingen zijn de volgende:

I. Over de Koninklijke oppermagt, en de door de kroon benoemde bisschoppen.

II. Hoe ver strekte zich de godsdienstige verdraagzaamheid uit, die aan de Katholijken werd toegestaan? Hebben zij het regt om bisschoppen of een geregeld kerkelijk bestuur te bezitten?

III. Hoe konden de Katholijken hun kerkelijk bestuur verkrijgen?

IV Zou de daarstelling van eene katholijke hierarchie inbreuk maken op de regten der Kroon?

V. Is de wijze waarop de hierarchie is daargesteld, *onbeschoft* en *arglistig* (*insolent and insidious*) geweest?

VI. De titel van Westminster.

De *inleiding* van het Manifest is een stuk vol buitengewone waardigheid, kracht en welsprekendheid. Wij nemen daaruit nog de volgende zinsneden over.

»Het was geenszins een denkbeeld van aanranding, dat bij de Katholijken de uiting te weeg bragt van den wensch naar een eigen kerkelijk bestuur. Neen; het was eene behoefte geworden voor de Kerk. De bisschop van Londen en Lord John Russel (de laatste in zijn brief aan den bisschop van Durham) beweren dat de Katholijken met hun toestand tevreden waren; ver vandaar, de Katholijken werden door alle Anglikaansche schrijvers meedoogenloos behandeld als schismatieken, die tegen de bisschoppen van Engeland in opstand zijn. De H. Stoel luisterde naar hunne gegronde klagten; die klagten werden aan het oordeel der H. Congregatie de *propaganda fide* onderworpen; en eindelijk werd de kerkelijke regeling toegestaan.

»Hetgeen de Katholijken te Rome bewerkten was zoo weinig geheim, zoo weinig verborgen, dat de onderteekenaar van dit Manifest reeds in 1848 brieven ontving aan het adres van den Hoogw. Wiseman, aartsbisschop van Westminster. Er lag dus in dit alles noch verrassing, noch aanval opgesloten; het was integendeel de gulweg uitgedrukte noodzakelijkheid eener openlijk gevraagde hierarchie. Zoo er dus een blaam moet geworpen worden dan moet zij den Kardinaal Wiseman treffen, en niet den Paus, de beste, doch de meest gelasterde aller menschen De Paus heeft niets meer gedaan dan toegegeven aan het door de Katholijken van Engeland uitgedrukt verlangen.

»De gisting, die door den pausselijken maatregel is opgewekt, is inderdaad ernstig en algemeen, en aan eene volkswoede gelijk. Zij heeft alle rangen doorloopen, van af den procureur-generaal tot aan Guy-Fawkes; van strafwetsbedreigingen tegen hoogverraad tot aan koddige straat tooneelen; maar eindelijk heeft zij zich geheel en al meester gemaakt van de predikanten en de kerspelen; want de anglikaansche Kerk gaf zich alle moeite, om in de katholijke kerk-regeling eene magtige mededingster te zien. De Katholijken hoopten echter op de onpartijdigheid van het hoofd van Hare Majesteits regering (Lord John Russell). Doch zijn brief heeft Engeland niet alleen, maar geheel Europa verbaasd doen staan De groot-kanselier van Engeland, die zich binnen een geest van de sterkst mogelijke billijkheid had behooren te beperken, heeft ons veroordeeld, zittende aan tafel ter gelegenheid van een feestmaal op Mansion House; maar dat hij wel wete, dat niemand het regt bezit om zijn voet te zetten op het hoofd van een Engelsch onderdaan, een vrij man gelijk hij, en die, van de zijde des lands en der wet, het regt bezit op dezelfde bescherming als hij.

»In die omstandigheden blijft den Katholijken van Engeland slechts een laatste hulpmiddel over, namelijk om een beroep te doen op den manhaften zin en het edelmoedig hart van een regtschapen volk; op den grootmoedigen inborst van den Engelschman. Ik beroep mij op die vierschaar met open gelaat en met een warm hart, en ik eisch voor mij en mijne katholijke broeders loyauteit en onpartijdige bejegening. Ik blijf met grond beweren: 1e. dat de Katholijken het regt hebben om door bisschoppen bestuurd te worden; 2e. dat geene enkele wet zegt dat zij altijd door apostolische vikarissen zullen worden beheerd, en dat het hun vrij staat eene plaatselijke hierarchie te bezitten; 3e. dat de titels van aartsbisschop en bisschop niet onwettig zijn, zoolang zij niet zijn titels, waarmede de Anglikaansche bisschoppen zich versieren; dat, vermits al deze voorwaarden bij de jongste kerkelijke regeling in acht genomen zijn, deze volmaakt wettig is en regtens niet kan bestreden worden."

Dr. Wiseman haalt vervolgens een brief aan, door hem uit Weenen 3 November jl., gerigt aan lord John Russell, waarin hij verklaart dat Z. H. reeds voor drie jaren geleden zijn voornemen heeft bekend gemaakt aan Lord Minto. Wat mij betreft, zoo ging Dr. Wiseman voort in dien brief, ik ben slechts met eene bloot kerkelijke waardigheid bekleed, en heb geene enkele wereldlijke of tijdelijke zending. Mijn pligt zal er zich gelijk altijd toe bepalen, de zedelijkheid der volksmenigte te bevorderen, en de gevoelens van welwillendheid en vriendschap tusschen de Katholijken en hunne medeburgers te onderhouden.

Aan het *Journal de Bruxelles* wordt verzekerd, dat Z. Em. Mgr. Wiseman te Ostende met [illegible] men, door het gouvernement uit Engeland verjaagd, op grond van eene of andere opgerakelde oude wet van Hendrik VIII of Elisabeth.

De *Indépendance Belge* meent dit gerucht te moeten tegenspreken. De *Sun*, het laatste Engelsche avondblad, hetwelk gisteren te Brussel was aangekomen, sprak mede nog niets van zulk eene veel beduidende gebeurtenis.

Men leest in *la Mode* van 3 November een artikel, te groot om in zijn geheel over te nemen, doch waaraan wij de volgende zinsneden ontleenen:

»Terzelfder tijd heft het vreedzame, en zoo men zegt, verstandige Engeland, omdat het den H. Stoel behaagd heeft een der Bisschoppen van Groot-Brittanje met het vorstelijk purper der Kerk te bekleeden, luide kreten aan en wordt woedend, even alsof *Jan zonder land* weder op zijn onteerden troon was geklommen en het *Groot Charter* verscheurd had!

Wilde men die dweepzieke Engelschen gelooven, dan zou Engeland verloren zijn en op zijne grondslagen waggelen, en zou het niets minder gelden dan het Opperhoofd der Kerk te behandelen, zoo als met dien moedigen Aartsbisschop van Cantorbery, Thomas Becket, gehandeld is, wiens onversaagde, christelijke dood een onuitwischbare schandvlek is gebleven op de koninklijke kroon van Engeland!

»Laten wij toch niet zoo luide roepen over het gezond verstand van het Engelsche volk; het toont toch op dit oogenblik, dat het hoegenaamd geen begrip heeft van den toestand der wereld; het weet niet dat de wereld niet anders kan gered worden dan door de eenheid; niet de eenheid in leer en geloofsbegrippen; helaas! dat was ten allen tijde een schoone, een onmogelijke droom; maar althans de eenheid en de eerbied, dien de katholijke of niet-katholijke, doch christelijke natien verschuldigd zijn aan den Opperpriester van het Vatikaan.

»Van het Vatikaan immers vloeit het voorbeeld des gezags uit, 't is het Vatikaan dat aan de wereld leert hoe het roemwaardig is het hoofd te bukken, en hoe neder te knielen eene verheffing is; en is het van den anderen kant geen fraai voorbeeld, wat Engeland in al zijne kracht — met zijne duizende schepen, zijne citadellen, zijne schatten, zijne stoomfabrieken, en zijne geleerden genootschappen — geeft van bitteren hoon en gewelddadige uitdrukkingen tegen eenen priester, die het zij,

den vaderlijken zegen schenkt, en die het, door alle eerbewijzen, welke de Pausselijke kroon verleenen kan, verbindt aan de vergeten en verloren overlevering, welke gedurende zoo langen tijd de ziel, de eer, het geloof en de roem was der mannen van Groot-Brittanje — mannen, die leerlingen waren van de eerste Apostelen, gehoorzame kinderen van het eerste Evangelie, maar later bedorven — zij erkennen het — door den verfoeijelijksten tyran, die ooit op het hoofd en op den roem van een groot volk gedrukt heeft; door dien ellendeling van een vorst, Hendrik VIII, moordenaar van zijne vrouwen, moordenaar van zijn volk, en die zich tot paus opwierp, om den Paus te straffen, welke aan zijne bloedschandige bedrijven de hand niet wilde leenen. Voorwaar een heerlijk begin van de scheuring der Anglikaansche Kerk, waarop de Engelschen waarlijk wel regt hebben trotsch te zijn!

»Wanneer wij nu dagelijks de met elken dag verwoeder kreten der Engelsche pers en der Engelsche geestelijken tegen den Paus lezen, dan herinneren wij ons dat treffend gezegde van Paus Pius VII, toen hij door Keizer Napoleon werd medegesleurd naar het midden van dat Frankrijk, dat neergeknield lag langs den weg van den opvolger des H. Petrus. In dien tweestrijd tusschen den Paus en den gekroonden krijgsman, won het de Paus met al de kracht van het goddelijk regt, met al de onwederstaanbare majesteit der deugd, der zwakheid, der heiligheid en des ongeluks!

»In dat Frankrijk, dat naauwelijks ontsnapt was aan de bloedige wreedheden van het Schrikbewind en nog besmet met de leerstellingen van de Conventie en van het evangelie van Robespierre, ondervond de Opperpriester, o wonder! de eenparige liefde en eerbied van dat volk van den H. Lodewijk en van Lodewijk XIV, neergebogen voor de zegening van den opvolger des H. Petrus.

»Geen enkele stem verhief zich uit de menigte om te protesteeren tegen die vrome zegepraal, en de Paus zelf was daardoor tot tranen bewogen. Eenmaal slechts, terwijl hij den zegen gaf aan het neergeknielde volk, had een jongman uit de leerschool van Voltaire de onbetamelijkheid om te glimlagchen en den Paus vlak in het aangezigt te zien; doch deze den Voltairiaan naderende, voegde hem toe: »Weet jongelief, dat de zegen van een grijsaard nimmer schade doet." Hij had naauwelijks deze woorden uitgesproken, of de jongman, door zooveel majesteit overweldigd, kuste zijne gewijde voeten.

»Welnu! hetzelfde wat Paus Pius VII zeide tot dien onverlaat, dat kan de tegenwoordige Paus toevoegen aan Engeland, dat zich insgelijks verheft tegen de zegeningen van eenen grijsaard. Ziet die dwaze en rampzalige natie dan niet in, dat het Katholicisme haar van alle kanten omgeeft? Ziet zij dan niet dat het katholijke Ierland bezwijkt van honger en kommer, onder de verfoeijelijke drukking der Protestantsche Kerk, die het brood der kinderen en het brood der grijsaards verslindt?"

De Berlijnsche bladen bevatten de Troonrede des Konings van Pruissen. De vrees voor oorlog is daardoor vermeerderd, zoodat de Berlijnsche fondsen vrij aanmerkelijk gedaald zijn.

In een *leading* artikel der *Köln. Zeitung*, van gisteren, getiteld: *doel van den oorlog en oorlogs-kosten*, leest men o. a. de volgende zinsnede:

»De oorlogs-kosten kunnen volstrekt niet worden toegestaan, zoo lang men het *doel van den oorlog* niet weet, noch de *waarborgen* kent, die voor deszelfs wezenlijke bereiking voorhanden zijn."

Ziedaar wel de bevestiging van 't geen wij in een paar vroegere nummers berigt hebben, dat de bevolking het doel van den oorlog niet kent .... Vanwaar zou dan toch wel de geestdrift kunnen komen?

Men schrijft uit Luxemburg dd. 18 November, dat de Kamer met eene kleine meerderheid besloten heeft, de Luxemburger Vertegenwoordiging bij den Bondsdag te doen ophouden.

Eerdaags zal in België het tweede deel verschijnen van het belangrijk werk: *Correspondance de Philippe II (avec le duc d'Albe) sur les affaires des Pays-Bas*, door den heer Gachard, op last der regering in het licht gegeven, en gevolgd van een aantal belangrijke stukken uit de Belgische staatsarchieven bijeenverzameld, en bestemd om de gebeurtenissen der jaren 1559 tot 1573 toe te lichten.

In de *Javasche Courant* van 28 September leest men betrekkelijk de door de Nederlandsche krijgsmagt op de oproerige Chinezen onder Sambas behaalde overwinning, de volgende

DAG-ORDER.

»'s Konings land- en zeemagt in Nederlandsch Indië hebben op nieuw getoond haren welverdienden roem waardig te zijn, op nieuw hebben zij gewigtige diensten aan den Staat bewezen.

Sinds jaren hadden zich, te midden onzer bezittingen ter Westkust van Borneo, vereenigingen van Chinezen gevestigd, met het doel, om den rijkdom des bodems aan edel metaal, tot hun voordeel aan te wenden.

Het Nederlandsch gouvernement, in overleg met de vorsten van Pontianak en Sambas, liet dit bedrijf toe, en bepaalde zich tot de vordering dat deszelfs souvereiniteit zou worden erkend, en dat eenige daaruit voortvloeijende belastingen zouden worden opgebragt.

Onder deze milde behandeling, namen die vereenigingen steeds toe in talrijkheid en in kracht, en vooral die van de kongsie Taijkong te Mondado, welke het doel harer toelating en hare aan het Nederlandsch gezag ondergeschikte stelling uit het oog verliezende, zich meer en meer tot eenen zelfstandigen staat vormde, en eindelijk gehoorzaamheid en schatpligtigheid weigerde; — de pogingen, door het bestuur aangewend, om hare onwettige en misdadige handelingen te weeren, deden haar ten laatste overgaan tot dadelijk verzet en eindelijk tot aanranding.

Als belast met het hoogste gezag in deze bezittingen van den Staat, en dus met de handhaving van Neêrlands eer en regten, mogt ik dien overmoed en hoon niet dulden of ongestraft laten.

Aanvankelijk werd, om bedreigde punten te dekken, om den staat van zaken terug te brengen op den voet, waarop deze was voor het uitbreken van den oorlog, en om verder het noodige te beramen, eene expeditie derwaarts gezonden, onder bevel van den luitenant-kolonel der infanterie F. J. Sorg, terwijl het bevel der tot ondersteuning en medewerking bestemde afdeeling van Zijner Majesteits zeemagt in deze gewesten werd opgedragen aan den kapitein ter zee J. G. Huijs, kommandant van Zijner Majesteits korvet *Boreas*.

De mogelijkheid, dat Pamangkat, bewoond door niet tot de oproerige kongsie behoorende Chinezen, en gewigtig door deszelfs ligging aan den mond van de Sambas-rivier, door de muitelingen reeds zou zijn bezet, was voorzien, en voor dat geval was de verovering van dit punt aanbevolen.

Daaraan is voldaan met zoo veel beleid en moed bij de aanvoerders van land- en zeemagt, met zoo veel onverschrokkenheid en volharding, met zoo veel zamenwerking bij allen, dat het schitterend wapenfeit allen tot roem strekt en dat ik allen, namens den Koning, dank zeg voor hetgeen ieder heeft bijgedragen tot bevestiging van ons gezag en tot het leveren van eene nieuwe en zoo schoone bladzijde voor de geschiedenis van Neêrlands dapperen.

Maar ook deze zege is weder betaald met het leven van eenigen en met het bloed van velen. Onder de gewonden bevindt zich de zoo verdienstelijke en dappere luitenant-kolonel Sorg. Ik heb bepaald, dat, ter zijner blijvende gedachtenis, de versterking, welke op den heuvel Penieboegan zal aangelegd worden, van waar zoowel de rivier van Sambas als Pamangkat beheerscht wordt, den naam van Fort Sorg dragen zal.

Leve de koning!

De Minister van Staat,
Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië,
ROCHUSSEN.

„*Batavia*, 26 Sept. 1850."

's GRAVENHAGE, 22 Nov. Heden heeft de Hooge Raad, burgerlijke kamer, uitspraak gedaan in de zaak van H. B. Bolten, wed. Gort, eischeresse, procureur Eijssell, tegen de naamlooze maatschappij ter verbetering van den handelsweg over het Zwolsche Diep, verweerderesse, procureur François, betreffende de vraag, of de tol, door de verweerderesse geheven van de schepen, die gemeld Diep bevaren, *wettig* geheven zij? De Raad heeft al de middelen van cassatie, door de eischeresse aangevoerd tegen het vonnis der Zwolsche Regtbank, waarbij die vraag *bevestigend* is beantwoord, *niet*-aannemelijk verklaard, en mitsdien het ingestelde beroep verworpen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Nov. In de huidige zitting der Wetgevende Vergadering werd het voorstel van Castillon behandeld betreffende het verleenen van premiën bij den uitvoer van wijn, brandewijn en gedistilleerd, gewonnen of gestookt in Frankrijk. Overigens leverde de zitting niets belangrijks op.

— Er worden verontrustende berigten uit het dep. Ardèche medegedeeld door het *Bulletin de Paris*; er waren in zeker stadje hevige onlusten uitgebarsten en barrikades opgerigt, ten gevolge van de arrestatie des schoonbroeders van den heer Laurent (van Ardèche) Bij het daarbij geleverd gevecht was een gendarme gekwetst en een opstandeling door een degenstoot geneuveld. Ook zou een policie-commissaris door een der muiters doodelijk gewond zijn. Men verwacht nog nadere berigten.

— Een vijandig artikel tegen Pruissen, door de *Patrie* medegedeeld, wordt door de regering openlijk verloochend in de *Moniteur du Soir*. Het gouvernement, wordt daarin gezegd, kan in geenen deele de verantwoordelijkheid op zich nemen van aanvallen, gerigt tegen de met de Republiek geallieerde mogendheden.

— De Staatsraad hield den 19 en 20 zitting, waarin, na de eerste lezing, is aangenomen het 1e Hoofdstuk van het ontwerp over het binnenlandsch beheer, t. w. over de Gemeente-besturen.

— De President der Republiek heeft bij decreten van den 18 dezer de volgende gevolmagtigde gezanten benoemd, t. w: Armand Lefèvre, te Berlijn; Eduard Therwenel, te Munchen; H. de Butenval, te Turijn; Victor Lobstein, te Athene; en de Sartiges, te Stokholm.

— Arrambide, een lid van den stedelijken raad te Toulon, is te Draguignan gearresteerd.

— Men verhaalt dat de Lamennais afkeer begint te gevoelen van de denkbeelden en plannen der bergpartij, zoodat hij met haar zal breken.

— De generaal Aupick heeft krachtige vertoogen bij de Porte ingeleverd om de bedrijvers van de gruwelen te Aleppo te straffen.

MADRID, 16 Nov. Het ontwerp tot regeling der schuld zal vooreerst nog niet aan de Cortes worden aangeboden, doch er zal in de tegenwoordige zitting over beraadslaagd worden.

ENGELAND.

LONDEN, 21 November. Al onze bladen zijn vol van beschouwingen over het manifest van den kardinaal Wiseman; zij kennen eenparig aan dit stuk den lof toe, dat het eene voortreffelijke verdediging is van de pausselijke breve.

De *Globe* zegt dat de wettigheid van het openbaar maken van dit stuk zal worden onderzocht, en deelt overigens een brief van zekeren James Brogden mede, die aan eene wet van Eduard I, opgerakeld uit de 13e eeuw, de kracht wil toegekend hebben om Dr. Wiseman te verbannen en zijne goederen verbeurd te verklaren.

— Eene deputatie uit het kerspel St. Mary (Newington) heeft gisteren den bisschop van Londen een adres overhandigd tegen de bekende pausselijke breve, voorzien met 4302 handteekeningen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 21 Nov. Heden heeft de Koning de Wetgevende Kamers geopend.

Uit de bij die gelegenheid uitgesproken Troonrede ontleenen wij de volgende zinsneden:

»De staatsinkomsten zijn zeer bevredigend; nogtans zullen bij de bestaande moeijelijkheden buitengewone lasten van het land gevorderd moeten worden. Omtrent het gebruik der 18 millioen thalers voor oorlogskosten zal aan de Kamers rekenschap worden gegeven.

»Nog zijn echter de gevaren, voor welke gij die hebt ingewilligd, niet uit den weg geruimd. Mijne vredelievende betrekkingen met de Europesche groote Mogendheden zijn wel is waar niet afgebroken, maar mijn doel, om aan de Duitsche staten eene met hunne behoeften overeenkomstige constitutie te schenken, is helaas tot nog toe niet bereikt. Ik houd aan de gedachte welke aan mijn vroeger streven ten grondslag lag, in hoop op de toekomst vast, maar zal de verwezenlijking daarvan op nieuwe grondslagen dan eerst weder opnemen, wanneer omtrent de toekomstige organisatie van den gezamenlijken Duitschen Bond zal zijn beslist. Ik hoop dat de betrekkelijke onderhandelingen weldra tot een gelukkig einde zullen gedijen.

»In een naburig Duitsch land zijn onlusten van den treurigsten aard uitgebroken. De poging van eene zijde aangewend om zich daarin te mengen, dreigde de regten van Pruissen te kwetsen, en heeft tot verdeeldheid van gevoelen geleid, waarin wij onmiddellijk gewikkeld zijn. Onze, op de voorwaarden onzer geographische en militaire stelling gegronde vermaningen, hebben bij den landsheer en bij zijne bondgenooten tot nog toe geen gewillig oor gevonden. Buitendien hebben ook in streken, verre van het tooneel dezer verwikkelingen gelegen en in de nabijheid onzer grenzen, ophoopingen van troepen plaats gehad, waardoor de veiligheid van den Staat bedreigd wordt. Daarop heb ik het sedert lang voorziene niet verder mogen verschuiven. Ik heb de geheele krijgsmagt van het land opgeroepen. Met trotschheid en vreugde zie ik, dat mijn krijgshaftig volk zich aan alle kanten als één man verheft en zich aansluit aan mijn door dapperheid en trouw uitstekend leger.

»Binnen zeer korten tijd zullen wij gereed staan, sterker toegerust dan ooit in oude en nieuwere tijden. Wij zoeken den oorlog niet; wij willen niemands regt miskennen; maar wij eischen eene inrigting voor het gemeenschappelijk vaderland, welke overeenkomt met onze tegenwoordige stelling in Duitschland en Europa, en gelijk staat met de som der regten, welke God in onze handen heeft gelegd. Wij hebben een goed regt dat willen wij verdedigen, en zoo lang krachtig onder de wapenen blijven, tot wij van het voldoen aan dat regt verzekerd zijn.

»Dat zijn wij aan Pruissen, dat zijn wij aan Duitschland verschuldigd.

»Ik hoop, dat onze wapening genoeg zal zijn, om ons regt te waarborgen; zij is, wanneer dit doel bereikt wordt, zonder gevaar voor de rust van Europa, want mijn volk is in gelijke mate bezonnen, als het krachtig is."

— In de Eerste Kamer is tot president benoemd graaf Rittberg, en in de Tweede graaf Schwerin; tot vice-president, Simson.

— Men leest in de Londensche *Times* aangaande de Duitsche aangelegenheden, o. a. het volgende:

»Zoo zal Europa, na al die bedreigingen en toerustingen

gen, toch eindelijk weder tot rust mogen komen. Pruissen — of altbans zijne regering — heeft aan kracht van wapenen toegegeven, wat het aan regtmatige vorderingen weigerde, en eene suprematie laten varen, die geregtvaardigd, noch gehandhaafd kan worden. Nog eerst onlangs plaatste de afstammeling van Frederik de Groote zich aan het hoofd van het jonge Duitschland, of liever van het jonge Europa, en waagde het, den storm te bezweren, die Oostenrijk had neergeveld. Zulk eene eerzucht was geenszins onedel en ook niet geheel ongepast.

»Pruissen is meer door en door Duitsch, dan Oostenrijk, meer hedendaagsch, meer constitutionneel, meer gelijk aan de groote Westersche mogendheden, meer in staat tot vooruitgang en krachtige inspanning; en in menig opzigt is het een voegzamer band dan Oostenrijk, voor de talrijke en ongelijkslagtige Staten, waaruit Duitschland is zamengesteld. Maar schoon deze omstandigheden eene roemrijke toekomst aan het Huis Brandenburg schenen te voorspellen, was ongelukkiglijk noch de omzigtigheid van den souverein, noch de gematigdheid des volks, geëvenredigd aan het gewigt der omstandigheden.

»Pruissen wenschte Duitschland te zijn, maar zijn Duitschland was te Pruissisch, om opgang te kunnen maken. Zijne deugd miste zelfverloochening; zijn kruistogt was niet geheiligd; zijne droomen hadden geen grondslag. Europa is nu drie jaren om den tuin geleid door de handelingen eener Unie, wier eerste stap afscheuring en onafhankelijkheid was, en die geene vijf jaren had kunnen bestaan, zonder geheel Europa te verbrokkelen.

»De waarborgen, waarop dat nieuw politiek gezag zijne aanspraken grondde, waren vooreerst de sympathie van iederen constitutioneelen staat; en vervolgens, de militaire hulpmiddelen en krijgstucht van Pruissen. De eerste is vervlogen bij de reactie, die een noodwendig gevolg is van revolutionnaire buitensporigheden. Het laatste middel was blijkbaar niet opgewassen, tegen eene botsing met het verbonden Oostenrijk en Rusland.

»Mogt de schikking definitief blijken en de vrede gekocht zijn, alware het slechts voor weinige jaren, dan zal de prijs toch niet buitensporig voorkomen. Twee millioen pond sterling ongeveer, besteed tot den aankoop van wapenen en uniformen, vervoer en vivres, en nog even zooveel verlies door het stremmen der nijverheid en het berooven der velden van hunne bebouwers, zonder dat het nog tot werkelijk bloedvergieten of verwoesting is gekomen; — is een kleine prijs, vergeleken tegen de schrikwekkende gruwelen van een oorlog.

»Doch dit is slechts het eene kwaad vergeleken tegen het andere. Noch de tegenwoordige schikking (ondersteld dat zij definitief zij), noch de middelen, waardoor men er toe gekomen is, leveren redenen van verblijding op. De vernedering van Pruissen staat als onheil slechts een trap lager, dan zijn val of zijne verdeeling; en de onbloedige zegepraal van Oostenrijk en Rusland, is slechts een graad verblijdender dan de verwoesting en plundering van Noord-Duitschland door Kroaten en Kozakken.

»Zoo een bloote vrede te beschouwen is, als het wettige en voldoende resultaat van die reusachtige demonstratie, naar het beginsel *si vis pacem para bellum*, dan moet het erkend worden, dat die zoo betwistbare stelling nog nooit op eene zoo ontzagchelijke en kostbare schaal was toegepast. Buiten de afgrijsselijke strooptogten van stammen wilden, kan niets barbaarscher bedacht worden, dan het oproepen van geheele bevolkingen en het marcheren van naijverige legers door vreedzame Staten, naar het verwijderde tooneel van eenen mogelijken strijd.

»Maar is nu, na dit alles de vrede verzekerd? En zullen wij verschoond blijven van de natuurlijke gevolgen van het stellen van twee vijandiggezinde legers tegenover elkander, en het dwingen van het eene om vooruit te trekken en het andere om te wijken? Dat zullen wij moeten afwachten. In Noord-Duitschland heerscht een ridderlijke en koene geest, die opgewekt is door hetgeen hij een roemrijken strijd achtte, en die nu wordt geprikkeld door een smadelijken terugtogt. Het zal de vraag zijn of gouvernementen en traktaten dien geest zullen kunnen beteugelen?

— Men leest in de *Kölln. Zeitung*: »De *Reform* vertelt de *N. Pr. Z* met welgevallen het volgende sprookje na: »Toen men eens aan Frederik II kwam berigten; dat 200,000 man tegen hem in aantogt waren, zeide hij: Maar waar is dan de tweemaal honderd duizend en eenste, die de overigen aanvoert?" De takt der toepassing van zulk een woord op de omstandigheden van het oogenblik is waarlijk bewonderenswaardig. Wij hebben immers zoo volmaakt regt om de taal van Frederik II te voeren! Maar hoe nu, indien de Oostenrijkers op hunne beurt eens vroegen: Waar is toch de vijfmaal honderd duizend en eenste, die de halve millioen der Pruissische oproeping zal aanvoeren? Niettegenstaande wij van de Pruissische legerhoofden het beste willen hopen, zoo heeft nogtans tot dusverre geen hunner het regt verworven, om zich boven of ook zelfs maar naast een Radetzky te verplaatsen!"

— Men schrijft uit Hanau 18 Nov. »Heden werden de leden van het oppergerigt met militairen dwang van 15 tot 30 man bedreigd, indien zij bleven volharden in hunne weigering van den zegelstempel te gebruiken; terwijl, indien zij na verloop van acht dagen nog langer weigerachtig bleven, die inkwartiering nog verzwaard, of wel dat zij anders voor den krijgsraad zouden gevoerd worden. Dien ten gevolge is reeds de president met 30 man en zijn onderscheiden raadsheeren met 24 man, en andere leden met 15 man inkwartiering van Beijersche troepen bezwaard."

— Ledru Rollin, Mazzini, Darasz en Arnold Ruge, alle hoofdlieden der Europeesch demagogische partij, hebben uit naam van het Hoofdbestuur te Londen gevestigd, een krachtig manifest uitgevaardigd aan de Duitsche natie. Thans, zeggen zij, is het oogenblik van handelen gekomen; de *broeders* en *vrienden* hebben nog maar ééne keus over, t. w. óf Russen te worden, óf demokraten te zijn."

— Men schrijft uit Munchen 18 November. »Volgens berigten uit Berlijn gaat Radowitz op reis naar Engeland en Frankrijk om eerst met de lente huiswaarts te keeren. Deze reis is een groot en opmerkelijk offer, dat Pruissens koning voor de bevrediging met Oostenrijk gebragt heeft."

— Daar thans het gansche Beijersche leger op orde is gebragt, zal prins Karel van Beijeren het opperbevel als veldmaarschalk over hetzelve aanvaarden.

— Men schrijft uit Weenen 16 November. Graaf Casimir Esterhazy vertrekt morgen naar Dresden, om voorbereidselen te maken voor de aldaar te opene vrije conferentien.

WEENEN, 18 November. Het gerucht dat de Frankforter Bondsdag in geval van oorlog tusschen Oostenrijk en Pruissen naar hier zou verlegd worden, schijnt niet ongegrond te zijn geweest, naardien er onderscheidene beraadslagingen betrekkelijk die aangelegenheid hebben plaats gehad. Het gisteren avond verspreide gerucht dat keizer Ferdinand door eene doodelijke beroerte was getroffen, is ten eenemale gelogen.

— Naar men wil, zou per telegrafische depêche hier het berigt zijn gezonden, dat Sultan Abdul Medschid door vergif is om het leven gebragt.

ITALIE.

Het *Giornale di Roma* van den 12 berigt dat Z. H. op voordragt van Mgr. Savelli, minister van binnenlandsche zaken, onderscheidene benoemingen heeft gedaan van policie-inspecteurs.

Hetzelfde dagblad meldt dat Prins Orsini bij het aanvaarden der portefeuille van Oorlog, den 8 dezer eene dagorde aan het leger heeft uitgevaardigd, waarin hij zijn ijver betuigt voor het welzijn van den Staat, en zijne welwillende gevoelens jegens het leger.

De *Osservatore Romano* berigt dat de graaf de Montalembert in de hoofd-Sacristie te Rome, met de waardigheid van Opper-Sacristijn (*Sagristano Massimo*) is bekleed.

Dat het Turijnsche kabinet van lieverlede tot ontbinding overgaat, schijnt zich thans meer te bevestigen. De *Croce di Savoia* van den 17 berigt dat de president van den raad, de heer d'Azeglio, het ministerie verlaat, en benoemd is tot gezant te Parijs; ook de aftreding van den minister van finantien wordt waarschijnlijker. De heer Collegno zou tot president van den raad benoemd zijn. Met belangstelling ziet men nadere tijdingen dienaangaande te gemoet.

BELGIE.

BRUSSEL, 22 Nov. De Kamer van Vertegenwoordigers heeft gisteren de discussie voortgezet over de artikelen van het budget van buitenlandsche zaken, dat geheel is goedgekeurd.

— De commissie, belast met het onderzoek van den eersten titel van het strafwetboek, heeft gisteren eene zitting gehouden, en den heer Roussel tot haren rapporteur benoemd.

— Te Ostende heeft zich eene commissie gevormd om een gedenkteeken van godsdienstigen aard in de kerk aldaar op te rigten, ter gedachtenis van de koningin der Belgen.

— De gemeenteraad van Brugge heeft, in eene geheime zitting, aan het onderzoek eener commissie opgedragen de door een zijner leden gestelde vraag, om namelijk te weten, welke maatregelen er behoorden genomen te worden om den prijs van het geslagte vleesch lager te doen worden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 November.

GETROUWD (21 Nov.): G. Schiele met A. Gerrebrands.

BEVALLEN (21 Nov.): C. M. Böhle, geb. van Zeggeren, Z. M. H. Bitterlem, geb. Rector.

OVERLEDEN (18 Nov.): D. van de Vijsel, 38 j. — (19 Nov.): C. E. Zeller, wed. H. Burggraaff, 78 j. — (20 Nov.): F. Roos, 29 j. - W. E. t'Hoen, 62 j. - C. W. M. Goossens, geb. Naaijers, 33 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		22 NOV. 4½ u.	gebl.	23 NOV. 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.			$54\frac{7}{16}$	54¼	54½	54½
Dito Dito	3		$64\frac{9}{16}$	64⅜	64½	64⅜
Dito Dito	4		84½	84	84⅛	84
Dito Obligatien O. I.	4		83⅜	83		
Amortis. Syndic.	3½		86¼	86¼		
Handel-Maatschappij	4½		111	109½	110	
Aand. Rijn-Spoorweg						
Aand. Holl. S. M.				58		
Obligatien						
BELGIE, Obligatien 1844						
Cert. bij de Belg. Bank.	2½					
Dito bij Rotsch en Volksv.			$45\frac{15}{16}$	$45\frac{11}{16}$	45¾	45⅝
FRANKRIJK, Obligatien	3		52½	52⅜	$52\frac{9}{16}$	52½
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5		12¼	$12\frac{5}{16}$	$12\frac{5}{16}$	12¼
Dito Dito » 510			$12\frac{7}{16}$	$12\frac{5}{16}$	$12\frac{7}{16}$	$12\frac{7}{16}$
Dito Onbep. Stukken			$12\frac{1}{16}$			
Dito	3		37¾			
Dito Binnenl. 2400 P.			$32\frac{9}{16}$	32½	$32\frac{11}{16}$	32⅝
Coup. *Ardoins*			8⅛	8	$8\frac{1}{16}$	
Passive				$3\frac{13}{16}$		
Fransche Uitgest.						
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4						
Dito Dito			$33\frac{5}{16}$	33¾		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5		103⅜	103⅛		
Dito Dito 1828 en 1829			102¾	102½	102⅝	
Cert. bij d°. 1831 en 1833			93			
Dito	4½		92½	92¼	92⅜	
Dito bij *Hope*	4		85½	85⅝		
Dito bij *Stieglitz en C°.*			84⅞	84½		
Dito bij id. 5de Serie	4		84½	84¼		
Cert. te Hamburg	5					
Inschrijving in Assignat.	6					
Cert. van dito						
POLEN, Aand. à fl. 500			139¾			
Dito met Lot. » 300						
AMERIKA, Bank-Actiën						
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.		69⅜	68	68¾	68⅜
Dito Nieuwe	2½		36⅞	36¼	36½	36½
Dito Nieuwe	5		74	73⅝	73½	73½
Ween. Bank bij *Goll en C°.*						
Dito	4					
Aand. met Loting fl. 500	f					
Nieuwe dito » 250						
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.						
BRAZILIE te Londen 1824	5		88¼	88¾		
Dito Leening 1843	5					
Dito £ 200						
PERU			77½			
MEXICO	5		29	28⅜	28¼	28⅝
VENEZUELA 6 pCt. nu	4					
NEW GRENADA 6 pCt nu	1½					
ECUADOR			$3\frac{1}{16}$			
Coup. Ecuador	f					
» Grieken						

Binnenl. fondsen over het geheel iets lager. Van Buitenl. fondsen waren Metallieken meer aangeboden en lager dan gisteren. In de overige vreemde fondsen was handel en variatie van weinig beteekenis, alleen bleven Mexikanen na eene neiging tot teruggang slechts een weinig lager dan gisteren.

De markt bleef laat beurs algemeen williger.

Koers van het Geld: Beleening 3 pc., Prolongatie 3½ pc., Disconto 2 pc.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 55¾; Zigt Parijs 56; 2/m. Londen 11,70; Zigt Londen 11,75; 2/m. Hamburg $35\frac{3}{16}$; Zigt Hamburg $35\frac{7}{16}$; 3/m. Lissabon 41; 3/m. Porto 41; 2/m. Petersburg 1,81.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 22 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 48¾; 5 pc. 97; 1840, 5 pc. 97¾; Spanje Ard. 5 pc. 12⅛; Binnenl. 3 pc. —; Coupons —; Rom. Leening 75¾.

WEENEN, 20 Nov. Met. 2½ pc. —; 4 pc. —; 4½ pc. 80¾; 5 pc. 92¼; Bank-Actien 1134; Lot. fl. 500, —; id. fl. 300, 114½.

BERLIJN, 21 Nov. Schuldbr. 3½ pc. 79; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. — Pools. 4 pc. —; Loten fl. 200 93½; id. fl. 300 —; id. fl. 500 76.

HAMBURG, 21 Nov. Rusl. Eng. Leen. 102; Stiegl. 4 pc. 84; Spanje, Ard. 5 pc. 11¼; Binnenl. 3 pc. 30⅛.

FRANKFORT, 21 Nov. Met. 5 pc. 73¼; 4 pc. 55; 2½ pc. 38⅜; Bank-Actien 1054; Darmst. Loten fl. 50 76⅞; id. fl. 25 2⅛; Badensche Loten fl. 50 50¼; id fl. 35, 30⅝; Nassausche 24¼; Holl. 2½ pc. 55, Werk. Sch. 4 pc. 85; Sijndic. 3½ pc. —.

PER TELEGRAAF.

LONDEN, 22 November.

Consols Compt.	96⅞ „ 97	Rusland 5 pc.	— „ —
op tijd	— „ —	„ 4½ „	95⅞ „ 96⅜
Brazilië 5 pc.	— „ —	Holland 2½ „	— „ —
„ 1829/1839.	— „ —	„ 4 „	— „ —
Mexico 5 pc.	31½ „ 31¾	België 4½ pc.	— „ —
Peru 4½ pc.	79½ „ 80	Spanje 5 „	— „ —
„ uitgestelde	35⅝ „ 35⅞	„ 3 „	— „ —
Venezuela 3 pc.	— „ —	„ Passive	— „ —
„ uitgest.	— „ —	Coupons	— „ —
Portugal 5 pc.	17¾ „ 18	Buenos Ayros	— „ —
„ 4 „	— „ —	Grenada 1½ pc.	— „ —
Denemarken 5 pc.	— „ —	Buenos Ayres	— „ —
„ 3 „	— „ —	Ecuador	— „ —

MADRID, 17 November.

Binnenl. 3 pc.	34¼	Uitgestelde Schuld	—
Ardoins 5 „	—	Coupons	—

PARIJS, 22 November.

Fransche 3 pc.	95,15	Spanje 3 pc. Binnenl.	33½
dito 3	57,85	dito „ Buitenl.	—
dito Bank-Actiën	—	dito Passive	—
Belgie 5 pc.	—	Rusland Eng. 4½ pc.	—
Holland 2½ pc.	—		

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 November.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. Hiervoor blijft de stemming bijzonder gunstig, zonder dat er belangrijke omzetting heeft plaats gehad. Goed ordinair *Java* 21 cs., blank 29½ cs., tot welken prijs niet anders dan bij partij te koop is. *Brazil* komt niet voor. Van *Surinaamsche* zijn wij weldra eenige toevoeren te verwachten.

THEE, in alle soorten onveranderd, prijshoudend.

SUIKER, *Ruwe*. De afloop der gisteren gehoudene *Java* veiling bij de N. H. M. was zeer kalm, zijnde de blanke soorten zelfs iets onder de taxatie afgegaan. Uit de hand zijn geen verkoopen van eenig belang tot stand gekomen. — *Geraffineerd*, voor uitvoer zonder de minste vraag, aangezien de raffinadeurs altijd vasthoudend zijn op de vorige prijzen; intusschen zijn er te Rotterdam 250 *Tons Crushed* V. O. tot *f* 29½ losgelaten, hetgeen aanmerkelijk lager is. De ongunstige verhouding in de prijzen tusschen *ruw* en *geraffineerd*, heeft ten gevolge gehad, dat de werkzaamheden in de suikerfabrieken aanmerkelijk zijn ingekort, hetwelk voor het vervolg ongetwijfeld tot eene aanmerkelijke beterschap moet aanleiding geven. In consumtie houden de prijzen zich op onze notering goed staande.

SPECERIJEN. Hierin was de handel onbelangrijk, waardoor er geene juiste prijzen op te geven zijn. *Chinesche Kaneel* 67 a 68 cs. *Jamaica Piment f* 41 a 42. *Cassia Vera* lager verhandeld. *Spaansche Saffraan f* 16½ a 17.

FRUITEN gaan tot de genoteerde prijzen voortdurend goed van de hand. *Zantsche Krenten f* 16½ a 17. *Triester f* 13½ a 15½ *Rozijn*, *Malaga f* 15½, *Muscadel f* 25, *Smirna f* 15½, *Samos f* 9. *Vijgen*, *Calabatsche f* 7½, *Commodre f* 9½ a 10½. *Pruimedanten f* 27, *Fransche Pruimen f* 84. *Amandelen*, Zoete *Barbarysche f* 44, *Kraak f* 40, *Fransche Anijszaad f* 36, *Maltheser Comijn f* 42, *Gitsers f* 45. *Geconfijte Gember* 85 a 90 cs. *Genua Succade* met 55 cs. betaald, in het vooruitzigt van nog hoogere prijzen. Uit de eerste hand zijn deze week nog afgedaan 3340 vaten jarige *zwarte Rozijn* tot *f* 5½ en 400 vaten *Beglergé* tot *f* 7.

RIJST geniet voortdurend een vast aanzien, vooral in de ongepelde soorten, waarvan in deze week uit de eerste hand verkocht zijn 3880 gonjes *Java*, blank ongepeld tot *f* 7½. De overige houders zijn over het algemeen niet genegen tot de bestaande prijzen af te geven, gegrond op de tegenwoordige zeer lage prijzen en op de ongunstige berigten die er van Java over het *Rijst*-gewas ingeloopen zijn. *Gepelde* soorten in evenredigheid nog zeer billijk en speculatief. *Aracan f* 8 a 8½. *Java* blank *f* 8½ a 9. *Tafel f* 10½ a 11. *Carolina f* 12½ a 13.

TABAK. Door de ingekomen berigten uit Noord-Amerika omtrent eene verminderde opbrengst van het nieuwe gewas, was hier de koopaust voor *Maryland* zeer toenemende met terughoudende verkoopers. De omzettingen hebben zich dan ook maar bepaald tot ruim 250 vaten uit de eerste hand, waarbij wederom hooge prijzen zijn besteed. — In andere soorten bepaalde zich de handel tot de tweede hand, alwaar men altijd nog prijswaardig tereg kan komen. De onlangs aangekomen partijen *Java* zijn nu grootendeels opgeslagen en worden met verlangen aan de markt verwacht. Deze week aangekomen van Baltimore ca. 900 vaten *Maryland* en 100 pakken *Java*.

HUIDEN. Over het algemeen zeer weinig gevraagd met kleinen voorraad. Van inlandsche zijn gedroogde nuchtere *Kalfsvellen* alleen maar te plaatsen. Aangekomen van Java 1500 stuks *Runderhuiden*.

VERFWAREN. *Java Indigo* volkomen prijshoudend. Voor uitvoer zijn wederom enkele partijtjes afgedaan. *Cochenille* zonder de minste vraag. *St. Domingo Campêche* tot *f* 2⅞ E. verkocht, en alzoo nog te bekomen: *Quercitron* iets lager. *Amerikaansche Harst*, bruin *f* 2½ E., geel en wit *f* 4 a 4½ E. na kwaliteit. *Terpentijn-Olij* stil. *Meekrap* wordt meer aangeboden en in de middelsoorten zelfs iets lager.

BANCA-TIN op *f* 49 prijshoudend.

HENNEP. Zonder vraag, hoewel de kleine voorraad het uitzigt overlaat op eene spoedige verbetering in de prijzen. *Riga Poolsch Rein f* 64. *Petersburger* halfrein *f* 52.

ASSCHEN flaauw. Prima *Kasin f* 15½ E. *Toskaansch f* 16½ consumptie. *Amerik. Steenasch f* 18½ a 18¾ E. *Paerlasch f* 18¾ a 18¾ E.

STERKE DRANKEN. *Moutwijn f* 11. *Genever* eerste soort *f* 13½, tweede soort *f* 14½.

VETWAREN. Met kleinen voorraad zonder belangrijke handel. *Zuidzee f* 39½ E. *Archanjel blank f* 39; *bruin f* 33; *Bergen bruin f* 44½, *blank f* 47½. *Loog raf. Zeem f* 50; *Reuzel-Olij f* 23½ a 33; *Talk-Olij f* 31½ a 32; *Patent-Olij f* 37 a kontant. *Talk* flaauw; *Petersburger* gele *f* 24½ a 24½; dito voor *Kaarsen f* 23½ a ¼. *Amsterd. Smeer f* 23½ a ¼. *Amerik. Reuzel f* 18, a 19.

RONDVISCH 17 Dz. *Haring*. *Volle f* 20; *Yle f* 10. *Noordvisch in droog zout f* 20; *dito in pekel f* 18. *Ansjovisch* niet dan lager te verkoopen. *Nieuwe f* 13½; *Jarige f* 12 a 13½.

ROTTERDAM, 22 Nov. Uit de eerste hand zijn nog afgedaan 256/1 kisten *Congo Thee*, per Straat Sunda, N°. 35, opgehouden in veiling van 2 Mei ll., tot geheimen prijs aan een huis.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 22 Nov. Rogge. Hoewel de aanvoer in den loop dezer week voor dit seizoen vrij belangrijk was, hield dit artikel zich in het algemeen ferm op prijs, en werd slechts een enkel partijtje lager afgegeven; de volgende verkoopen hebben plaats gehad: 128 ℔ Arensburg *f* 170 3/m.; 144/2 ℔ Koersche *f* 164 6/w.; 146/2 ℔ Libau *f* 170 3/m.; 140/2 ℔ Archangel en dito Riga *f* 149 6/w.; 147/2 ℔ Libau *f* 171 1/m.; 147/2 ℔ Wittinne *f* 155 in Entrepot; 145/2 ℔ Koers. *f* 167. — In veiling werd min en meer beschadigde Deensche van *f* 162 a 133 verkocht met de gewone veilings-kosten.

Garst. De handel in dit artikel was vrij beduidend tot vorige prijzen en in zelfs bij kleinigheden iets meer bedongen, als: 129/2 ℔ Libau *f* 137 cont., *f* 138 6/w.; 129/2 ℔ Koers. *f* 138 6/w., *f* 138, 139 6/w., 140 3/m.; 128/2 ℔ ger. dito *f* 133 3/m.; 128/2 ℔ Windau *f* 142 6/w.; 129/2 ℔ Libau *f* 138 6/w.

Moutwijn werd Zaturdag tot *f* 11 veel gekocht, en is Maandag voor benoodigden zelfs *f* 11⅛ besteed; tot gemelden prijs was er Dingsdag geen vraag en ging de markt wederom terug tot *f* 11, waarvoor later naar genoegen te koopen bleef, ook is er voor *f* 10⅞ verkocht, om in de eerste helft van de volgende maand te ontvangen.

Jenever *f* 14,50; Amst. Proef *f* 15,75.

UTRECHT, 23 Nov. Tarwe *f* 7,40 tot 8,00; N. Rogge *f* 5,80 tot 6,15; Garst *f* 4,20 tot 4,65; Boekweit *f* 6,20 tot *f* 6,70; Haver *f* 3,10 tot 3,40; Groene Erwten *f* 10,50 tot *f* 12,00; Graauwe Erwten en Capucijnders *f* 10,50 a 13,00; Boter *f* 0,74 tot 0,90, het Ned. pond; L. Kaas *f* 20 tot 24 de 100 Ned. ponden.

ZWOLLE, 22 Nov. Tarwe *f* 7,50 a 8,75. — Rogge *f* 5,75 a 6,25. — Garst *f* 4, a 4,20. — Boekweit *f* 5,50 a *f* 6,30. — Boonen *f* 5,75 a 6. — Aardappelen *f* 1,40 a *f* 2,10. — Boter per ¼ ton *f* 14,75 a *f* 15,25, per Ned. ℔ 60 a 65 cs. — Vette Varkens 20 a 24 cs. het Ned. ℔ ruw.

DEVENTER, 22 Nov. Tarwe *f* 7,00 a 8,25. — Rogge *f* 5,75 a 6. — Garst *f* 3,30 a 3,60. — Haver *f* 3,00 a 3,30. — Boekweit *f* 5,75 a 6,20. — Paardenboonen *f* 5,75 a 6,00 — Boter per ¼ ton *f* 11,00 a 14,00.

MIDDELBURG, 21 Nov. Tarwe. Puike Zeeuws. *f* 7,10 a *f* 7,40; mindere soorten *f* 6,80 a 7; Blaauwe *f* 6; puike Jar. Walch. *f* 7,70 a 8; puike nieuwe dito *f* 7,25 a 7,35; mindere soorten *f* 6,90 a 7,10. — Rogge, Puike soort *f* 6. — Gerst. Beste Zeeuws. soorten *f* 4,10 a 4,20; Zomer puike soort *f* 4,10. — Witteboonen *f* 7,50 a 7,60; Walch. Bruineboonen *f* 8,25 a 8,60; Dito Paardeboonen *f* 4,65 a 4,75; Dito Groene Erwten *f* 7,25 a 7,50; groote dito *f* 8 a 8,25.

ANTWERPEN, 22 Nov. KATOEN. Er zijn 250 balen Amerikaansche verkocht, waarvan 100 uit de tweede hand.

HUIDEN. In den loop der week zijn ca. 1000 Buenos-Ayres gedaan.

RIJST. Men meldt den verkoop van een gedeelte der Paddyrijst per Harriet.

LONDEN, 22 Nov. RUWE SUIKER. Er is geen daling in W. I. soorten, maar de vraag voor consumtie blijft beperkt en er zijn niet meer gedaan dan 223 vaten. *Vreemde* voortdurend zonder vraag, maar de houders zijn niet genegen om tot lagere prijzen af te geven. *Geraffineerd* niet lager, maar weinig lust voor consumptie; terwijl de voorraad grooter is. Gestampte lusteloos, doch niet lager.

KOFFIJ. Er is hoegenaamd geen vraag voor uitvoer of consumptie, maar de houders hebben vertrouwen en brengen niets aan de markt. Er is geen variatie in de prijzen, en uit de hand wordt weinig gedaan in alle soorten. Werd er veel aan de markt gebragt, de prijzen zouden dalen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 23 Nov. Volgens brief van Kapt. Swart, voerende het schip Braamspunt, van Palermo naar Dordrecht, in dato 15 November, was hij dien dag in goeden staat zeilende op 47° 40' N. Breedte, 8° 40' W. Lengte, aan boord was alles wel.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 22 Nov. G. Towler, Prince, (s.) Hull. — Gisteren nog: J. Thompson, Vergill, Seaham. H. C. Holm, Soeblomster, Bergen.

HELVOET, 22 Nov. H. W. Sawyer, Emerald Isle, (s.) Hull. — Gisteren nog: L. Visser, Princes van Oranje, (s.) Duinkerken. A. Taylor, Tyne, Glasgow. A. Mento, Agnes, Charleston (E.)

UITGEZEILD:

TEXEL, 22 Nov. D. D. Ouwehand, Westphalia, Hull.

HELVOET, 22 Nov. H. H. Brakke, Hilfechina, Rouaan, is bij den Kwak geankerd. J. Goddey, Fedrlity, Fraserburg. G. Watlie, Londen, Macduff. F. Isnarda, Constantine, Newcastle. J. Despas, Prosper Adèle, Avontuur.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

PILLAU, Biel, Juliana: 44 last 31 sch. Erwten, 2 last 30 sch. 6 z Erwten L. Hoyack en Comp.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 23 November in lading naar:

Keulen	G. J. Brink, Colln N°. 21.
	J. Itschert, Frederica.
Manheim	J. Andries, Telemac.
Luisburg	J. L. Arera, Ondine.
Straatsburg	C. Windolff, Frankfort N°. 14.
Mainz	W. Keller, Maintz N°. 1.
Frankfort en Coblentz	J. Itschert, Frankfort N°. 2.
Dusseldorp, Neus en Urdingen	G. Henkels, Anthonia Catharina.
Wesel	B. Brinkamp, Twee Gebroeders.
's Hertogenbosch en Maastricht	J. van Son Jr., de Vrouw Catharina. Sluit 30 Nov.
Maastricht	P. Wecks, de Stad Amsterdam.
Venlo en Roermond	L. van Schijndel, de Najade van Steil, (Beurt L. de Rijk en C°.)
Tiel	G. van Uden, de Vr. Magdalena.

AMSTERDAM, 23 November vertrokken naar:

's Hertogenbosch en Maastricht	H. van Eyken Lz., de Vier Gebroeders.

KEULEN, 22 November in lading naar:

Amsterdam	Kapt. A. Wenmers Köln N°. 1.
Rotterdam	„ R. Linkewitz „ „ 12.

Rijnhoogte	ARNHEM 22 Nov.	1 el	81 duim
	KEULEN 22 „	9 vt.	00 „

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.